

[Landbrugsministeren.]

karakter, idet en eventuel inddragelse af beløbet under rente- og afdragspligten ved ejerskifte vil reducere tilskuddet til den forud for ejerskiftet opnåede rentebesparelse.

Der er ikke, som efter de nugældende regler, til rentefriheden knyttet nogen hjemmel for staten til at kræve efterbetaling af rentebesparelsen.

Efter forslaget nedsættes halvårsydelseerne for de første 5 år med henholdsvis 37½ pct. i de 2 første år og 15 pct. i de 3 følgende år. Disse lempelser tjener til nedbringelse af renteudgifterne i de første år efter brugets oprettelse og kan således betragtes som et driftstilskud til konsolidering af driften og lettelse af husmandens likviditet. Efter de nugældende regler fremkommer den tilsvarende lempelse af de første 5 års terminsydelser ved en udskydelse af afdragsbetalingen.

For at muliggøre en fordelagtig prioritering i det private lånemarked, når bruget bliver ældre, foreslås der åbnet adgang til optagelse af lån i kreditforeninger, hypotekforeninger eller sparekasser med pant forud for statslånet, for så vidt statsmidlerne er pantsikret inden for 120 pct. af pantets ejendomsværdi.

De forannævnte regler, der gælder for oprettelse af ny selvstændige brug, finder tilsvarende anvendelse på stamparceller, der oprettes på statshusmandsvilkår, med den modifikation, at der i hvert enkelt tilfælde tages stilling til, om rente- og afdragsfrihed kan indrømmes for et efter forholdene lavere ansat beløb af det samlede statslån.

De øvrige af statshusmandsloven omfattede låntyper, bl. a. lån til supplerende af bestående brug, drivhuslån, lån til fælles græsningsarealer, fælles el- og vandforsyningsanlæg og lån til frugtplantager m. m., foreslås ligeledes afviklet ved faste halvårslige ydelser, som omfatter rente og afdrag. Halvårsydelseerne er i forslaget fastsat således, at lånene afvikles inden for et åremål, som i alt væsentligt svarer til løbetiden for tilsvarende lån efter de nugældende regler.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til de til forslaget enkelte bestemmelser knyttede udførlige bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Jeg skal dernæst tillade mig for det høje tings at fremsætte *forslag til lov om ændringer i statshusmandsloven*.

Dette lovforslag er ligeledes udarbejdet af den af landbrugsministeriet nedsatte kommission vedrørende statshusmandsloven og optaget i kommissionens 2. betænkning med tiltrædelse af et flertal inden for kommissionen.

Lovforslaget indeholder dels en række ændringer, som er foranlediget af de i forslaget til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. foreslåede nye udlånsregler, dels en række mere principielle ændringer med henblik på såvel de tidligere oprettede eller supplerede brug som brug, der oprettes eller suppleres efter den 1. april 1960, herunder navnlig ændringer i reglerne om jordrente, om pantsætning og retsforfølgning, om ejerskifte og om sammenlægning af små brug med for ringe jordtilliggende.

For så vidt angår statens afhændelser af jord på jordrentevilkår, foreslås gennemført den ændring, at der fremtidig ved hver jordafhændelse fastsættes et mindstebeløb for jordrenteværdien, således at jordrenten beregnes af dette mindstebeløb, når arealets grundværdi er lavere. Dette mindstebeløb skal normalt ikke kunne fastsættes højere end 4/5 af, hvad der ydes som jordkøbslån for tilsvarende jord.

Der tilstræbes herved en bedre økonomisk balance end hidtil mellem vilkårene for afhændelser mod jordrentesvarelse og afhændelser med jordkøbslån, og købernes valgfrihed mellem de to erhvervsformer, som har været delvis suspenderet siden 1951, foreslås genindført. Samtidig foreslås ophævelse af den hidtidige hjemmel for staten til at afkræve jordrentekøberen et fikseret merbeløb for jorden.

De hidtil for jordrentebrug og for brug med konjunkturbestemt rentebetaling gældende pantsætnings- og retsforfølgningsbegrænsninger bortfalder ifølge forslaget for brug, der fremtidig oprettes, men opretholdes i en noget forenklet form for de hidtil oprettede brug, indtil de i disse indestående lån og dertil eventuelt knyttede efterbetalingskrav konverteres til vilkår, der i det væsentlige svarer til de foreslåede nye lånevilkår for statslån til oprettelse af ny brug.

Denne konvertering, som bl. a. medfører